

בגנטא דען לאשטעשא עם צדיקיא.

אמר רבי אבא לרבי יעקב וዳי נשותה בשבינטה
ונתחבר בחדא, קריבוי ויתיבו עמייה, אמרו
לייה אםא מלה דפומץ דשפיר קאמרת. מנא לך
האי. אמר לו זון מלה דא אוילפנא מסבאי. ותו הוה
אמר דתלת (נ"א דתחלת) שעתי קמיטא דיליא כל
דין דلتטא מתערין ואזליין ושתאין בעלמא.

בפלגות ליליא ממש קדרשא בריך הוא אתרע
בגנטא דען ודין דلتטא לא משטבחן. וכל
ニימוסין דלעילא בליליא לא אשתחוו אלא בפלגות
לייליא ממש. מגלו מאברהם דכתיב וניחלק עליהם
ליליה. במצרים (שמות יט) ויהי בחציו הלילה, ובאתריין
סאיין באורייתא הבי אשתח. ודוד הוה ידע.

לשון הקודש

חצوت ליליה ממש הקדוש ברוך הוא
 נמצוא וסייעו, והוא היא השעה שניכנס
 לנו הען להשתעשע עם הצדיקים.
אמר רבי אבא לרבי יעקב, ודי
נשותה עם השכינה ונתחבר יחד. קרבו
וישבו עמו. אמרו לו, אמר דבר פיה,
שיפחה אמרת, מגין לך זה? אמר להם,
דבר זה למתתני מסבי. ועוד היה אומר,
שלש ושתחלת השעות הראשונות של
הלילה, כל הדינים שלמטה מהתוערים

והולכים ומושותם בעולם.
ובבחזות הלילה ממש הקדוש ברוך
הוא מעתיר בגן עדן, והדינים שלמטה
אין נמצאים. וכל המהנים שלמטה
בלילה, אין נמצאים אלא בחזות הלילה
משם. מגין לנו מאברהם, שפטוב
(בראשית י) וניחלק עליהם ליליה. במצרים -
(שמות יט) ויהי בחציו הלילה. ובמקומות
רבים בתורה בך נמציא. ודוד היה יודע.

(ומה) זמְנָא הַזֶּה יְדֻעַ. אֵלֹא הֲכִי אָמַר סְבָא. דְמִלְכֹתָא דְילִיה בְּהָאי (לייליא) פְלִיאָ. וַעֲלֵדָא קָאִים בְּהָהִיא שְׁעַתָּא וַאֲמַר שִׁירָתָא, וַלְהָכִי קְרִיָּה לְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חִצּוֹת לִילָה מִמְשֵׁשׁ, אֲקוּם לְהֽוֹדוֹת לְךָ וּנוּ דְהָא כָל דִינֵינוּ פְלִיאָן מַהְבָא, וְדִינֵינוּ דְמִלְכֹתָא מַהְבָא מִשְׁתְּבָחִין, וְהָהִיא שְׁעַתָּא אַתְקְטִיר בָה דִזְוד וְקָם וַאֲמַר שִׁירָתָא. אַתָּא רַבִי אָבָא וְגַשְׁקִיה, אָמַר לֵיה וְדָאי הֲכִי הוּא בְּרִיךְ רְחַמְנָא דְשִׁדְרָנִי הָכָא.

תָא חַזִי, לִילָה דִינָא בְכָל אַתָּר וְהָא אַזְקִימָנָא מִילִין, וְהָכִי הוּא וְדָאי, וְהָא אַתְעַר קְמִי דָרְבִי שְׁמָעוֹן. אָמַר הָהּוּא יְנוֹקָא בְּרִיחָה דְהָהּוּא גִבְרָא אֵי הֲכִי אַפְמָאי בְּתִיב חִצּוֹת לִילָה. אָמַר לֵיה הָא אַתְמָר בְּפְלִגּוֹת לִילִיא מִלְכֹתָא דְשִׁמְיאָ אַתְעַרת.

לשון הקודש

שְׁלַחֲנִי לְכָאן.
בָא רָאָה, הַלִּילָה הָוּא דִין בְכָל מָקוֹם,
וְהָרִי הַקְמָנוּ אֶת קְדָבָרִים, וְכֵד הָוּא וְדָאי,
וְהָרִי הַעֲרָתִי לְפִנֵי רַבִי שְׁמָעוֹן. אָמַר אָתוֹ
תַּיִלְדְ בְנוּ שֶׁל אָתוֹ הָאִישׁ, אָם כֵה, לְמַה
כְתֻוב חִצּוֹת לִילָה? אָמַר לוּ, הָרִי גַאֲמָר
שְׁבָחִצּוֹת הַלִּילָה מִתְעוּרָת מְלָכוֹת
הַשְׁמִים.

(ומה) וְמַגְנִין הַזֶּה יְדֻעַ? אֵלֹא כֵד אָמַר הַזָּקָן,
שְׁמִלְכָתוֹ תְלִيهָ בָוה וְהַלִילָה, וַעֲלֵד וְהָ
עֹמֶד בְשָׁעה הָזֶה וַאֲמַר שִׁירָה, וְלֹכֶן קְרָא
לְקָדוֹשׁ-בָרוֹךְ-הָוּא חִצּוֹת לִילָה וּמִפְשֵׁת
אֲקוּם לְהֽוֹדוֹת לְךָ וּנוּ, שְׁהָרִי בֶל קְדִיםִים
תְלוּוּים מִכָּאן, וְדִינֵי הַמְלָכוֹת נִמְצָאים
מִכָּאן. וּבְאוֹתָה הַשָּׁעָה נִקְשָׁר דָור בָה,
וְקָם וַאֲמַר שִׁירָה. בָא רַבִי אָבָא וְגַשְׁקִיה,
אָמַר לוּ, וְדָאי כֵד הוּא. בָרוֹךְ רַחֲמָנוּ

אמָר אֶנְא שְׁמַעַנָּא מֶלֶה. אמר ליה רבי אבא, אם מא ברι טב דהא מלֵה דפומך קלא דבוצינא להו. אמר אֶנְא שְׁמַעַנָּא דהא לילָה דינָא דמלכיותא איהו ובל אתר דינָא הוּא, וזהי דקאמָר חצּות, בגין דינָקָא בתרי גוּני (חצּות) בדינָא וחתּסָד, ודי פְּלִגּוֹתָא קְרֻמִּיתָא דינָא הוּא, דהא פְּלִגּוֹתָא אחרא נהירוי אֲנָפְּהָא בסטרא דחסָד. ועל דא חצּות לילָה בתיב ודי.

קָם רַבִּי אָבָא וִשְׁנַי יְהוּדִי בְּרִישִׁיה וּבְרִכִּיה, אמר ודי חשבנָא דחכמתא לא אשתחבָּה בר באנוין זפאי דזבו בה. השׂתא חמיינָא דאפיקו ינוקי בדרא דרבי שמעון זכו לחייבתא עלאה. זפאה אנת רבי שמעון. נוי לדרא דיןנת תשטלך מניה. יתבו עד (דף צג ע"א)

צְפָרָא וְאֲשַׁתְּדָלו בָּאוּרִיתָא.

לשון הקודש

ברחוב ודי.

קָם רַבִּי אָבָא וִשְׁנַי יְהוּדוֹ בְּרָאשׁו וּבְרָךְ אותו. אמר, ודי חשבתי שאין נמצאת חכמתה, רק באוטם האידיקים שזוכו בה. בעית ראיתי שאפלו ילדים בדור של רבי שמעון זכו לחייבתא עליונה. אשריך רבי שמעון אווי לדור שאתה תשטלך ממנה ישבו עד הבקר והתעסוקו בתורה.

אמר, אני שמעתי דבר. אמר לו רבי אבא, אמרبني טוב, שחררי דבר פיך יהיה קול הפהואר. אמר, אני שמעתי, שחררי הלילה הוא דין המלכות, ובל ממקום הוא דין. וזה שאמר חצּות, משום שזונקת בשני גנים (חצּות) – בדין וחתּסָד. וудאי שהמחזית הרשותה היא דין, שחררי במחזית לאחרת היא מאירה פניה בצד החסָד, ועל בן חצּות לילָה

פתחה רבי אבא ז אמר (ישעיה ט) ועמדו כלם צדיקים ונגו'. מלה דא הא אוקמונה חבריא מאיטעמא כתיב ועמדו כלם צדיקים, וכי כלחו ישראל צדיקי נינחו. זהא בפה חיזיבין אית בהו בישראל בפה חטאין ובפה רשיעין העברין על פקודי אוריתא.

אלא הבי תנא ברזא דמתקניתין. ז באין אנון ישראאל דעבידין קרבנא דרעוא לקדשא בריך הוא דמקריבין בגיןו לתרמnia יומין לקרבנא, ובד אתנו עלי בhai חולקא טבא לקדשא בריך הוא דכתיב, (משלו ז) צדיק יסוד עולם. פיוון דעלויhai חולקא דצדיק אקרין צדיקים, ודי כי כלם צדיקים.

על בן לעולם יירשו ארץ. בדכתיב, (תהלים קיח) **פתחו**

לשון הקודש

פתח רבי אבא ז אמר, ועמדו כלם לקדוש ברוך הוא, שמקריבים את בניםם לשמונה ימים לקרבן, ובסגנולים, נכנסים לחלק הטוב של חבריהם, מה הטעם ברחוב (ישעיה ט) ועמדו כלם צדיקים, וכי כל ישראל הם צדיקים? וחרי בפה רשעים יש בישראל, בפה חוטאים ובפה רשעים שעוברים על צדיקים.

על בן לעולם יירשו ארץ, בברחוב (תהלים קיח) פתחו לי שעריך ארך אבא בם, וכבר טוב ישראל שעושים קרבן של רצון מצות התורה.

לי שערין צדק אבא בם. ובתיב זה השער ליה צדיקים יבואו בו. אגנון דאתג'ורו ואקרינו צדיקים. נצ'ר מטעי. נצ'ר מאגנון גטיעין דגטו קדשא בריך הוא בגנטא רענן Hai ארץ חרד מניחו, ועל בן אית להז לישראל חילקא טבא בעלמא דאתה ובתיב, (טהילים לו) צדיקים יירשו ארץ. (ישעה ס) לעוזלם יירשו ארץ. מהו לעוזלם. כמה דאקיימנא במתניתא דילן, וזה אמרה Hai מלחה בין חבריא. (ותאנא פאי קא חטא קרא רלא אקרי אברהם עד השטא). (נ"א תא חוו, קדרשא בריך הוא לא קרא לאברהם אברהם עד השטא פאי טעמא. אלא כי אוקימנא רעד השטא לא אתג'ור, וכבר אתג'ור אתחבר ביה Hai ושရיא ביה), אלא כי אוקימנא רעד השטא לא אתג'ור, ובכד אתג'ור אתחבר בהאי ה' ושכינתה שרייא ביה זבדין אקרי אברהם.

זהינו דברתיב, (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ

לשון הקודש

מה ראה בכתבוב שלו נקרא אברהם עד עתה? וזה השער לה צדיקים יבואו בו, אותם שנגמלו ונקראים צדיקים. נצ'ר מטעי – נצ'ר מאותם גטיעות שגטו קדוש ברוך הוא בן עז. הארץ هو היא אחת מהן, ועל בן יש לישראל חילך טוב לעוזלם הבא, וכבר טוב (שם לו) צדיקים יירשו הארץ. (ישעה ס) לעוזלם יירשו הארץ, מה זה ומה? במו שבארנו במשנתנו, וברוי הדבר הזה נתבאר בין תחברים. ולפנינו

בְּהִבְרָאָם. וַתֹּאֶנָּא בָּה' בְּרָאָם. וַתֹּאֶנָּא בְּאָבָרָהָם. מֵאֵי קָאָמְרִי אֲלֹא דָא חַסְדָּו וְדָא שְׁכִינַתָּא וּבְלֹא נְחִית בְּחַדָּא, וְלֹא קְשִׁיא מַלְהָה וְהָאֵי וְהָאֵי חָווִי.

אמֶר רַבִּי יַעֲקֹב לְרַבִּי אָבָא הָאֵי ה' דְהִבְרָאָם זְעִירָא, וְה' (דברים ל"ב ו) דְהַלְיוִי רַבְּרַבָּא, מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי, אָמֶר לֵיהּ דָא (שְׁכִינַתָּא) שְׁמִיטָה, וְדָא יוּבָלָא (וְאֵית רְמַתְנִי רְכָלָא חָר, רְכָר מְנֻחָרָא מְצִדְקִיק בְּרוּן קִיְמָא בְּאֲשָׁלָמוֹתָה וְה' רַבְּרַבָּא, דְהָא מְתֻנְחָרָא בְּרוּקָא יְאֹות, וּלְמַנְגִּין דָלָא קִיְמָא בְּאֲשָׁלָמוֹתָה וּנְקָא מְפִטְרָא אַחֲרָא בְּרוּן ה"א זְעִירָא) וּבְגִינּוֹן בְּקָד זְמִנִּין דְסִיחָרָא קִיְמָא בְּאֲשָׁלָמוֹתָא זְמִנִּין בְּפִגְימָזָתָא, וּבְאַנְפָחָא אַשְׁתָּבָחָה וּאַשְׁתָּמוֹדָע וּבְלֹא שְׁפִיר. וְהָאֵי אִיהוּ בְּרִירָא דְמַלְהָה.

אמֶר רַבִּי אָבָא זְכָרֵין אֲנֵין יִשְׂרָאֵל דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְּרָעֵי בְּהַזּוֹן מִבְּלָשָׁר עַמִּין, וְיַהְיֵה לְזֹן אַת קִיְמָא דָא, דְבָל מַאן דְאֵית בֵּיהּ הָאֵי אַת, לֹא

לשון הקורש

עַמְדָת בְּשָׁלָמוֹת וַיְגַתְתָה מִצְרָא הָאָחָר, או ה"א קְטָנָה. וּמְשׁוּם בְּקָד לְפָעָמִים שְׁהַלְבָנָה עַמְדָת בְּשָׁלָמוֹתָה, לְפָעָמִים בְּחַסְרוֹתָה, וּבְפִנְיָה נִמְצָא וּנוֹדָע, וּבְפִלְגָה, וְהָאֵה הוּא בְּרוּר הַדָּבָר.

אמֶר רַבִּי אָבָא, אֲשֶׁרֶת יִשְׂרָאֵל שְׁחַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בָּהֶם מִבְּלָשָׁתָה, וְהָאֵה יוּבָל, וּמִשְׁשָׁוֹנִים שְׁהַכְלָל אֶחָד. שֶׁבְּאֵשֶׁר פָּאִירָה מְהַצִּיק, או עַמְדָת בְּשָׁלָמוֹת וְהָא גְּדוּלָה, שְׁבָרִי מִוְאָרָת בְּרוֹאוֹי. וּפָעָמִים שְׁלֹא

נִחְיָת לְגַיהֲנָם אֵי אִיהוּ נֶטֶר לֵיה֒ קְדֻקָּא יִאֹת דָלָא
עַיְלָל לֵיה֒ בְּרִשׁוֹתָא אַחֲרָא וְלֹא מִשְׁקָר בְּשִׁמְיָה
דְמִלְכָא, דְכָל מֵאָן דְמִשְׁקָר בְּהָאִי, כְמַאָן דְמִשְׁקָר
בְּשִׁמְיָה דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְבָתִיב, (הושע ח) בַּיִן בְּגַדּוֹ
כִּי בְּגִים זָרִים יָלְדוֹ.

תו אמר רבי אבא בזמנא דבר נש אסיק בריה
לאעליה להאי ברית, קרי קדשא בריך הוא
לפמלייא דיליה ואמר חמו מאי בריה עבדית
בעלמא. ביה שעטה אוזמן (לייה) אליהו וטאמ עלמא
בארבע טאסין ואוזמן תפון. ועל דא תנינן דבעי בר
נש לתקנא ברסיא אחרא ליקרא ריליה, ויימא דא
ברסיא דאליהו, ואי לאו לא שרי תפון. והוא סליק
ואסחד קמי קדשא בריך הוא.

תא חזי, בקדמתא כתיב, (מלכים א יט) מה לך פה

לשון הקודש

ואומר, ראו איזו בריה עשיתך בעולם!
באורה השעה מזידמן לו אליהו, וטם את
העולם באربع טיסות ומזידמן לשם, ועל
זה שנינו שאריך ארם לתקן כסא אחר
לכבודו, ויאמר: זה הפסא של אליהו
ואם לא, אין שורה שם. והוא עולה
ומעד לפניו הקדוש בריך הוא.

בא ראה, בראשונה כתוב (מלכים-א יט) מה
לך פה אליהו וגוי, ובכתוב קנא קנאתי

ירד לגיהנם אם הוא שומר אותו בראשו,
שאין מבנים אותו לרשות אחרה ולא
משקר בשם המלך. שביל מי שמשקר
בעוה, بما שמשקר בשם של הקדוש
ברוך הוא, שכתב (הושע ח) בה גדו כי
בניהם זרים ילדו.

עוד אמר רבי אבא, בזמנן שהאדם
מעלה את בנו להכניו לברית הוא,
קורא הקדוש ברוך הוא לפמלייא שלו

אלֵהוּ זגוֹ. וכתיב קנא קנאתי לְיִהְיֶה אֱלֹהִים צבאות כי עזבו בריתךبني ישראל זגוֹ. אמר ליה חיה בבל אחר דהאי רישמא קדישא ירשמו ליה בני בבריהון אנת תזדמן תפן, ופומא דאסחד דישראל עזבו, הוא יסחד דישראל מקימין האי קיימא. זהא תנינן על מה אתה אלֵהוּ קמי קדשא בריך הוא על דאמר דלטורה על בני.

אדחבי הוה את נהורא דיומא זהו אמרי ملي דאוריתא. קמו למייל. אמר ליה ההוא גברא במה דעסקיתו בהאי ליליא אשלימו. אמרי מאי הוא. אמר להו דת חמון למחר אנפו דMRIה דקיימה, דהא דביתαι בעותא דא מניבו. וגער קיימה דברי דאתיליד לי, למחר ליהו הלוילא דיליה. אמר רב אבא הא בעותא דמצואה איהו זלמחמי אפי שכינתא גיתיב.

 לשון הקודש

בנין.

לה' אֱלֹהִים צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל זגוֹ. אמר לו, חיה, שבכל מקום שחרשם הקדוש הוה ירשמו אותן בני בבריה, במה שעשיקם בלילה הוה האיש, שעה תזדמן לשם. ותפה שהuid שישראל עזבו, הוא יעד שישראל מקימים את הברית הוא. וברישורי שחררי אשתי בקשה את הבקשה הוא שנינן, על מה נגעש אליהו לפניו הקדוש מכם, ומילת הברית של בני שנולד לי – ברוך הוא? על שאמר לשון הרע על

אָזְרִיכוּ כֹּל הַהוּא יוֹמָא, (דף צג ע"ב) בְּהַהוּא לִילִיא בֶּנֶשׁ
הַהוּא גִּבְּרָא כֹּל אֲפָן רְחִימָיו, וְכֹל הַהוּא
לִילִיא אֲשֶׁתְּדַלֵּוּ בְּאָזְרִיכָּתָא וְלֹא הָזָה מִן דְּנָאִים,
אָמַר לְהֹזֶה הַהוּא גִּבְּרָא בְּמַטְוִ מְנִיכָּבוּ כֹּל תַּד וְחַד
לִימָא מַלְהָ חַדְתָּא דְּאָזְרִיכָּתָא:

פָתָח תַּד (רבו אבא) וְאָמַר (שופטים ח) בְּפִרְזֻעַ פְּרֻעֹות
בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְּנִיב עַם בְּרָכוּ יְהוָה. מַאי קָא חַמוֹ
דְּבָרָה וּבָרָק דְּפִתְחוּ בְּהָאֵי קָרָא. אֶלָּא הַכִּי תְּגִינֵּן
לִית עַלְמָא מְתָקִיבָּא אֶלָּא עַל הָאֵי בְּרִית דְּבָתִיב,
(ירמיה לו) אָמַר לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלִילָה וְנוּ' דְּהָא שְׁמִיא
וְאַרְעָא עַל דָּא קְיִימָין. בְּגִינֵּן כֵּד כֹּל זְמָנָא דְּיִשְׂרָאֵל
מְקִיּוּמָין הָאֵי בְּרִית, גְּמוּסִי שְׁמִיא וְאַרְעָא קְיִימָין
בְּקִיּוּמִיהוּ, וְכֹל זְמָנָא דְּחַם וְשָׁלוּם יִשְׂרָאֵל מְבָטְלָין

לשון הקודש

לְמַחר תִּקְהַה הַהְלֹלָא שָׁלוּ. אָמַר רַבִּי אָבָא, זו הִיא בְּקָשָׁה שֶׁל מַצּוֹה, וְנִשְׁבַּת
בְּרָכוּ הָאֵי מה? רָאוּ דְבָרָה וּבָרָק שְׁפִתְחוּ
בְּפִסְקָה הַזָּה? אֶלָּא בְּךָ שְׁגִינָה, אֵין הַעוֹלָם
מְתָקִים אֶלָּא עַל הַבְּרִית הַזֶּה, שְׁבָרָוב
מְתָקִים אֶלָּא עַל הַבְּרִית הַזֶּה, שְׁבָרָוב
(ירמיה לו) אָמַר לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלִילָה וְנוּ'.
שְׁהָרִי שָׁמִים וְאַרְצָן עַל וְהַקִּימִים. מְשׁוּם
כֵּה, כֹּל זְמָן שִׁישָׂרָאֵל מְקִיּוּמָים אֶת
הַבְּרִית הַזֶּה, חֲקוֹת שָׁמִים וְאַרְצָן עַומְדיִים
מִכֶּם, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד יָאמַר דָּבָר חַדְשָׁה
בְּתֹורָה.

פָתָח אֶחָד (רבו אבא) וְאָמַר, (שופטים ח)

הָאֵ בְּרִית, שָׁמֵיא וְאֶרְעָא לֹא מַתְקִימִין, וּבָרְכָאָן לֹא משתחווין בעלמא.

תֵּא חֹזֵי, לֹא שְׁלִיטו שָׁאר עַמִּין עַל יִשְׂרָאֵל אֶלָּא כִּד בְּטִילו מַעֲיוֹה קִיּוֹם דָּא. וַיְמַה בְּטִילו מַנְיִיהו. דָּלָא אַתְפְּרָעָן וְלֹא אַתְגָּלִיאָן. וְעַל דָּא בְּתִיב וַיַּעֲזֹבּו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְהֻן' וַיִּמְפַר אָוֹתָם בְּיַד סִיסְרָא, וַיַּעֲזֹבּו אֶת יְהֻן' מִפְּשֵׁש. עַד דָּאתָת דְּבוֹרָה וְאַתְגִּדְבָּת לְבָל יִשְׂרָאֵל בְּמַלְהָ דָּא, בְּדַיּו אַתְבָּגָעָו שְׁנָאִיהָן תְּחֹתִיהָן.

וְהִיְנוּ דְתַגִּינָן דָא מֵר קְדֵשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִיהּוֹשָׁע וּבִיְשָׂרָאֵל אַטְיִמֵּין אָפָ�ו וְלֹא אַתְפְּרָעָן וְלֹא אַתְגָּלִיאָן וְלֹא קִיּוֹמִין קִיּוֹמָא דִילִי, וְאֶת בְּעֵי לְאַעֲלָא לְהֹו לְאֶרְעָא וְלְאַבְגָּעָא שְׁנָאִיהָן. (יהושע ח) שׁוֹב מַול אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית. עַד דְאַתְפְּרָעָו וְאַתְגָּלִיאָהָא הָאֵ בְּרִית לֹא עַלְוָו לְאֶרְעָא וְלֹא אַתְבָּגָעָו שְׁנָאִיהָן. אָוֹת

לשון הקודש

או נְבָנָיו שְׁנָאִיהם תְּחִתִּים. מַתְקִיםִים, וְאֵין גִּמְצָאות בְּרִכּוֹת בְּעוֹלָם. בָּא רָאָה, לֹא שְׁלִיטו שָׁאר הָעָםִים עַל יִשְׂרָאֵל אֶלָּא בְּשִׁבְטָלו מֵהֶם אֶת הַבְּרִית הָזוֹן. וְמַה בְּטָלו מֵהֶם? שְׁלָא נְפָרָעָו וְלֹא גַּתְגָּלוּ. וְעַל זה בְּתוֹךְ (שמואל א-ב) וַיַּעֲזֹבּו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת ה' וְנוֹ וַיִּמְפַר אָתָם בְּיַד סִיסְרָא. וַיַּעֲזֹבּו אֶת ה' מִפְּשֵׁש. עַד שְׁבָאָה דְּבוֹרָה וְנִדְבָּה אֶת בָּל יִשְׂרָאֵל לְדַבֵּר הָזֶה,

הַכֹּא בֵּין דָּאֲתִינְדִּיבֵין יִשְׂרָאֵל בְּהָאֵי אֶת אַתְּבָנְעָוָשׁ שְׁנָאֵיהָוָן תְּהֻתִּיְהָוָן וּבְרָאֵן אֲתַחְזָרוֹ לְעַלְמָא הָדָא הוּא דְּכַתִּיב בְּפִרְעוֹן פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתִּינְדֵּב עַם בְּרָכוֹ יְיָ.

קם אחרא פִּתְחָה וְאָמֵר, (שמות ז) וַיְהִי בְּדָرְךָ בְּמֶלֶזֶן וַיַּפְגַּשְׁהוּ יְיָ וַיִּבְקַשׁ הַמִּיתָּוֹ לְמַאֵן לְמַשָּׁה. אָמֵר לֵיהּ קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא וּכְיָ אַתְּ אַזְׁיל לְאַפְקָא יִתְּשֻׂרְאֵל מִפְּמָצְרִים וְלֹאֲגַנְעָא מַלְכָא רַב וְשְׁלִיטָא, וְאַתְּ אַנְשִׁיָּת מַנְךָ קִיְּמָא. דָרְךָ לֹא אֲתָגּוֹר, מִיד וַיִּבְקַשׁ הַמִּיתָּוֹ.

תָּאָנָא נִתְּתָה גָּבְרִיאָל בְּשַׁלְחוֹבָא דָאָשָׁא לְאוֹקְדִּיהָ, וְאַתְּרַמְּיוֹן חָד חִיְּנָא מַתּוֹקְדָא לְשַׁאֲפָא לֵיהּ בְּגַנְיָה. אָמֵאי חִיְּנָא, אָמֵר לֵיהּ קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא אַתְּ אַזְׁיל לְקַטְלָא חִיְּנָא רַבְּרָבָא וְתַקְיָפָא וּבָרְךָ לֹא אֲתָגּוֹר.

לשון הקודש

ולא נִבְנְעָוָשׁ שְׁנָאֵיהָם. אָפָּאָן, בֵּין שְׁהַתִּנְדִּבוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֹתָה הָוָה, נִבְנְעָוָשׁ מִפְּמָצְרִים וְלֹהֲבָנִיעַ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְשְׁלִיטָה, וְאַתְּ שְׁכַחְתָּ מִפְּדָא אֶת הַבְּרִיתָה, שְׁבָנָךְ לְעוֹלָם. וְהוּ שְׁפָטוּב בְּפִרְעוֹן פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתִּינְדֵּב עַם בְּרָכוֹ הָ.

קם אחרא, פִּתְחָה וְאָמֵר, (שמ"ה ז) וַיְהִי בְּדָרְךָ בְּמֶלֶזֶן וַיַּפְגַּשְׁהוּ הָיָה וַיִּבְקַשׁ הַמִּיתָּוֹ. אָמֵר לֵיהּ לְשָׁאֵפָה אָוֹתוֹ לְתֹבוֹ. לְמַה נִּחְשׁ? אָמֵר לֵיהּ הַקְדּוֹשָׁ בָּרוּךְ הוּא, אַתְּ הַזְּלָקָה לְהַרְגֵּן אֶת מַשָּׁה.

מיד אַתְרִמֵיו לְחֶדֶר חִוְיָא לְקֹטְלָא לֵיה, עד דְחַמָת צְפֹרָה וְגַזְרָת לְבָרָה וְאַשְׁתּוֹב הָא הָזָא דְכַתִיב וְתַקְה צְפֹרָה צָרָ. מַהּוּ צָרָ, אֶלָא אַסְוּתָא. וּמַאי אַסְוּתָא דְכַתִיב וְתַכְרוֹת אֶת עֲרֵלָת בְּנָה. דְגַנְצָנָא בָה רַוִיח קְדֻשָא.

קְם אַחֲרָא וְאָמֵר (בראשית מה) וַיֹאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו גַשׁו נָא אַלְיָ וַיָּגַשׁ וַיֹאמֶר וְגַנוּ. וּבָי אַמְמָי קְרֵי לְהֹז וְהָא קְרִיבֵין הָוּ גְבִיהָ. אֶלָא בְשַׁעַתָא דְאָמֵר לוֹן אָנָי יוֹסֵף אֲחִיכֶם. תֹוֹחוּ דְחַמָו לֵיה בְמַלְכָו עַלְאָה. אָמֵר יוֹסֵף מַלְכָו דָא בְגַיַן דָא רַזְוַחַנָא לֵיה, גַשׁו נָא אַלְיָ וַיָּגַשׁ, דְאָחָיו לְהֹז הָאֵי קְיִמָא דְמִילָה, אָמֵר דָא גְרִמָת לֵי מַלְכָו דָא בְגַיַן דְגַנְטרִית לְהֹז.

מִפְאָן אָוְלִיבָנָא מָאן דְגַנְטִיר לְהָאֵי אֶת קְיִמָא מַלְכָו

לשון הקודש

לְמַה קָרָא לֵהֶם, וְהִרְאֵי הֵם הַיּוֹ קְרוּבִים אֶלְיוֹן אֶלָא בְשַׁעַה שָׁאַמֵר לֵהֶם אָנָי יוֹסֵף אֲחִיכֶם, תָמָהו שְׁרָאוּ אָתוֹ בְמַלְכָות עַלְיוֹנָה. אָמֵר יוֹסֵף, הַמְלָכוֹת הָזָו, מְשׁוּם שְׁבָתוֹב וְתַקְה צְפֹרָה צָרָ. מַה זֶה צָרָ? אֶלָא רְפֹואָה. וּמַה הַרְפֹואָה? שְׁבָתוֹב וְתַכְרוֹת אֶת עֲרֵלָת בְּנָה. שְׁגַנְגַנְצָה בָה רַוִיח הַקְדָשָׁ.

קְם אַחֲרָ וְאָמֵר, (בראשית מה) וַיֹאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו גַשׁו נָא אַלְיָ וַיָּגַשׁ וַיֹאמֶר וְגַנוּ. וּבָי

מִפְאָן לְמַרְנָג, שְׁמַרְתִּי אֶתְהָ

אתנְטרת ליה. מִנְלָן מִפְעוֹ דְכַתִּיב, (וות' ג) חֵי יְיָ שְׁבִי עד הַבָּקָר דְהֹהָה מִקְטָרָג לִיה יְצִירָה עַד דְאֹמֶר אָוּמָא וְגַטֵּיר לְהָאִי בְּרִית, בְּגַין כֵּה זֶבַח דְנַפְקוּ מִגִּיה מַלְכִין שְׁלִיטִין עַל כָּל שָׂאָר מַלְכִין, וּמַלְבָא מִשִּׁיחָא דְאַתְקָרִי בְּשָׁמָא דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

פתח אִידָה וְאָמֶר בְּתִיב, (תהלים כ) אֲם תְּחִנָה עַלְיָה מִתְחִנָה וְנוּ. הַכִּי תָאָנָא בְזֹאת אָנִי בּוֹטִיחַ, מַהוּ בְזֹאת, דָא אָת קִינְמָא דְזִמְנָא תְדִיר גַּבִּי בָר נְשָׁה וְאַתְרְמִיזָא לְעַילָא, וּבְגַנִּי כֵּה אַתְמָר בְזֹאת בְּמַה דְכַתִּיב זֹאת אֹת הַבְּרִית. זֹאת בְּרִיתִי. וּכְלָא בְחַד דְרִגָּא. וְתָאָנָא זֶה וְזֹאת בְחַד דְרִגָּא אֲפָנָן וְלָא מִתְפְּרִשָּׁן. וְאֵי תִימָא אֵי הַכִּי הָא שָׂאָר בְּנִי עַלְמָא הַכִּי. אָמָאי דָוד בְּלַחְזָדָיו וְלָא אָחָרָא. אֶלָא בְגַין דְאַחִידָא בֵיה וְאַתְרְמִיזָא בֵיה וְהַזָּא בְתַרְא דְמַלְכּוֹתָא.

לשון הקודש

הברית הו, המלכות שמויה לו. מניין תחנָה עַלְיָה מִתְחִנָה וְנוּ. כֵּה שְׁנִינוּ, בְזֹאת לְנוּ? מִפְעוֹ, שְׁכַתּוֹב (וות' ח) חֵי הָיָ שְׁבִי עד הַבָּקָר. שִׁיצְרוּ הַיְהוּ מִתְנִגְהָה בָו, עד שְׁנַשְׁבָע שְׁבּוּעָה וְשִׁמְרָה אֶת הַבְּרִית הוּ, עד מִשּׁוּם כֵּה זֶבַח שִׁיצְאוּ מִפְנוּ מַלְכִים שְׁלִיטִים עַל כָּל שָׂאָר הַמַּלְכִים, וְהַמֶּלֶךְ הַמֶּשֶׁיךְ שְׁנִקְרָא בְשָׁמוֹ של הקדוש ברוך הוא.

פתח אחר וְאָמֶר, בְּתוּב (תהלים כ) אֲם

תא חוו, בְּגִינֵּן דַּהֲאי זֹאת לֹא נָטוֹר לִיהְ דָּוד מֶלֶךְ
כְּדָקָא חוו, מֶלֶכְוֹתָא (דף צד ע"א) אַתְעַדִּי מְגִיה כָּל
הַהְוָא זָמָנָא. וְהַכִּי אָזְלִיבְּגָנָא הָאי זֹאת אַתְרַמִּיזָא
בְּמֶלֶכְוֹתָא דְּלֻעִילָּא. וְאַתְרַמִּיזָא בֵּרִיחָלָם קְרָתָא
קְדִישָׁא. בְּהַהְיָא שְׁעַתָּא דָדוֹד עַבְרָ עַלְיהָ, נְפָק קְלָא
וְאָמָר דָדוֹד בְּמֵה דְּאַתְקָטָרָת תְּשִׁתְּרִי. לְךָ טְרָדִין
מִירְיוֹשָׁלָם וְמֶלֶכְוֹתָא אַתְעַדִּי מִינָךְ. מָנָא לֹן דְּכַתִּיב,
(שמואל ב' יב) הַגְּנִי מַקִּים עַלְיָד רַעַח מִבְּיִתָךְ. מִבְּיִתָךְ
דִּיְקָא וְהַכִּי הָוה בְּמֵה דָעַבָּר בֵּיה אַתְעַנְשָׁ, וְמֵה דָדוֹד
מֶלֶכָא הַכִּי שָׁאָר בְּגַי עַלְמָא עַל אַתָּה בְּמֵה וּבְמֵה.

פתח אִידָך וְאָמָר (תהלים צד) לוֹלִי יְיָ עֹזְרָתָה לִי בְמַעַט
שְׁבָנָה דָוָמָה נְפָשִׁי. תָּאָנָא בְּמֵה זָכָאן יִשְׂרָאֵל
דְּלָא נְחַתִּי לְגִיהַנָּם כְּשָׁאָר עַמְיוֹן עַזְבָּדִי עַבְודָת כּוֹכְבִים
וּמְזֹלּות וְלֹא אַתְמִסְרֵן בִּידָיו דָדוֹמָה, (אלא) בְּהָאי אָתָ.

לשון הקודש

אהוּהָ בּוֹ גְּנֶרְמָה בּוֹ, וְהִיא בְּתַר
הַמְּלָכָות.
בא רָאָה, מִשּׁוּם שָׁאָת הַזֹּאת הוּא לֹא
שְׁמַר אֶתְהָ דָדוֹד הַמֶּלֶךְ בְּרָאוֹי, הַמְּלָכָות
הַעֲבָרָה מִפְנֵנוֹ כָּל אֶתְהָ דָוָמָן, וְכֵךְ לְמִדְנָנוֹ,
הַזֹּאת הוּא גְּנֶרְמָה בְּמְלָכָות שְׁלָמָעָלה,
גְּנֶרְמָה בֵּרִיחָלָם, הַקְּרִיחָה הַקְּדוֹשָׁה.
בְּאֶתְהָ הַשָּׁעָה שְׁדָוָד עַבְרָ עַלְיָד, יִצְא קָול
וְאָמָר: דָדוֹד, בְּמֵה שְׁנַקְשָׁרָת תּוֹתָר. אַתָּה

**דָּחַבְיִ תָּנָא בְּשֻׁעַתָּא דָּבָר נֶשׁ נֶפֶיךְ מַעֲלֵמָא בְּמַה
חַבְילִי** (מלאכני חבלה) טהירין אַתְפְּקָהוּ עַלְיהָ.
וְקַפְּנִין עִינָּא וְחַמְּאָן הָאִי אֶת דְּהֹא קְיִמָּא דְּקָדְשָׁא,
אַתְפְּרַשְׁׂוּ מְגִיהָ, וְלֹא אַתְיִהְיבּ בַּיּוֹדֵי דְּדוֹמָה לְנַחְתָּא
לְגַיְיהָנָם, דְּכָל מְאוֹן דְּאַתְמָפָר בַּיּוֹדֵי נַחְתָּא לְגַיְיהָנָם וְדָאי,
וּמְהָאִי אֶת דְּתַחְלֵין עַלְאַיִן וְתַתְאַיִן, וְדִינֵין בִּישֵין לֹא
שְׁלַטְיַן בֵּיהַ בְּבָרְ נֶשׁ אֵי אִידָהו זָכֵי לְגַטְוִרִי לֵיהַ לְהָאִ
אֶת, בְּגַיְן דְּהֹא אַתְאָחִיד בְּשָׁמָא דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
כִּיּוֹן דְּדוֹד מַלְבָּא לֹא נֶטֶר אֶת קְיִמָּא דָא בְּדָקָא
חוּוִי, אַתְעֵדי מְגִיהָ מַלְכּוֹתָא וְאַתְטְרִיד
מִירְזּוּשָׁלָם. מִיד דְּחִיל דְּסֶבֶר דְּיִיחְתּוֹן לֵיהַ מִיד
וְיִמְסְרוֹן לֵיהַ בַּיּוֹדֵי דְּדוֹמָה וִימּוֹת בְּהֹא עַלְמָא, עַד
דְּאַתְבָּשֶׁר בֵּיהַ דְּכַתִּיבּ, (שמואל ב ב) גַּם יֵי הַעֲבִיר חַטָּאתָךְ

לשון הקודש

הרעים אין שולטים בו באנשים אם הוא זוכה לשמר את הברית הוז, משומש שהוא נאחו בשמו של הקדוש ברוך הוא.

כִּיּוֹן שְׁחוֹד הַפְּלָךְ לֹא שָׁמַר אֶת אֶת
הַבְּרִית הַזָּו בְּרָאוֹי, הַעֲבָרָה מִפְּנֵ
מְחַבְּלִים נְפִקְרִים עַלְיוֹן. מְרִימִים עִינִים
וּרְזָאים אֶת הָאֹתָה הַזָּו, שְׁהִיא בְּרִית
הַקָּדֵשׁ, וְגַפְרִידִים מִפְּנֵנוּ, וְאִינוּ נִתְן בַּיּוֹדֵ
דוֹמָה לְרַקְתָּת לְגַיְיהָנָם. שָׁכֵל מֵשְׁגָמָר
בַּיּוֹדֵ, וְדָאי יוֹרֵד לְגַיְיהָנָם. וּמְהָאות הַזָּו
פּוֹתְדִים עַלְיוֹנִים וְתַחְתְּנוֹנִים, וְהַדִּינִים

לְגַיְיהָנָם בָּמוֹ שֶׁאָר הַעֲפִים עַזְבִּי עַזְבָּה
וּרְהִ, וְאֵין גַּמְסָרִים בַּיּוֹדֵי דּוֹמָה? (אלא)
בְּאוֹת הַזָּו.

שְׁכַד לְמִדְנוֹן, בְּשַׁעַה שָׁאָדָם יוֹצֵא מִן
הַעוֹלָם הַזָּה, בְּמַה קְבּוֹצָות שֶׁל (מלאכני חבלה)
מְחַבְּלִים נְפִקְרִים עַלְיוֹן. מְרִימִים עִינִים
וּרְזָאים אֶת הָאֹתָה הַזָּו, שְׁהִיא בְּרִית
הַקָּדֵשׁ, וְגַפְרִידִים מִפְּנֵנוּ, וְאִינוּ נִתְן בַּיּוֹדֵ
דוֹמָה לְרַקְתָּת לְגַיְיהָנָם. שָׁכֵל מֵשְׁגָמָר
בַּיּוֹדֵ, וְדָאי יוֹרֵד לְגַיְיהָנָם. וּמְהָאות הַזָּו
פּוֹתְדִים עַלְיוֹנִים וְתַחְתְּנוֹנִים, וְהַדִּינִים

לֹא תָמֹת. ביה שעתא פטה ואמיר לולי יי עזורתה
לי במעט שכנה דומ"ה נפשי.

פְּתַח אִידֵּךְ וְאָמַר מַאי הָאֵי (הבתיב) **דָּמַר דָּוִד**
וְהַרְאַנִי אֶתְּנָא (נזהר). (מאי והראני אותו ואחר כך ואת
נזהר), מאן יכול למחמי ליה לקדשא בריך הוא. אלא
חייב תגין ביהיא שעתא דאתג'ור עליה היהוא
עונגשא, ודוד ידע דעתך לא נטר hei את בדקא
יאות אתענש בהאי, אבל לא כהדא אחידא, ובכלא
מתרמייז בהאי את, ולא אקרי צדיק מאן לא נטר
לייה בדקא יאות, היה בעי בעותיה ואמיר (שמואל ב טו)
וְהַרְאַנִי אֶתְּנָא (נזהר).

מַאי אותו, (אות ריליה אותן הברית דהא אותו בקדשא בריך הוא, את ריליה)
דָּא אֶת קִיְּמָא (ריליה) קדיישא דהא דחילנא
דָּאַתְּאַבִּיד מַנְאֵי. מאי טעם מא בגין דתרין אלין

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ
השעה פטה ואמיר, לולי הי עזורתה לי הוו בראיי גענש ביה, שהכל יחד אהוו,
ובמעט שכנה דומה נפשי.
פְּתַח אֶחָר וְאָמַר, מה זה ושבתו שאמיר
דוד (שם טו) והראני אותו ואת נזהר? ומה
והראני אותו ואחר כך ואת נזהר? מי יכול
לראות את הקדוש ברוך הוא? אלא בך
שנינו, בשעה היהיא שנור עליו אותו
גענש, ודוד ידע שעל שלא שמר האות